

ΕΝΑΣ ΚΟΣΜΟΣ ΤΟΥΜΠΑ

ΜΕΡΟΣ 2ο

ΤΑ ΚΡΑΤΙΚΑ ΚΕΚΤΗΜΕΝΑ ΤΟΥ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Λέγαμε προηγουμένως ότι το κράτος σχεδιάζει νέους τρόπους ζωής για την εργατική τάξη της χώρας. Νέους τρόπους ζωής που θα αντιστοιχούν σε άλλες «δραστηριότητες», σε άλλες δουλειές, όπου τ' αφεντικά παριστάνουν ή ελπίζουν ότι η διαδικασία «χρήμα-εμπόρευμα-περισσότερο χρήμα» θα είναι πιο λειτουργική. Νέους τρόπους ζωής που θα βρίσκονται σε άμεση συνάρτηση με την πειθαρχία. Κι ότι για να επιτευχθούν αυτοί οι νέοι τρόποι ζωής χρειάζεται εξαναγκασμός και κρατική βία σε όλα τα πεδία της ζωής μας.

Δεν ξέρουμε ποιοι ακριβώς θα είναι αυτοί οι νέοι τρόποι ζωής. Δεν ξέρουμε ποιες ακριβώς θα είναι ούτε οι αλλαγές στις ζωές μας, ούτε οι μέθοδοι με τις οποίες θα επιτευχθούν. Γνωρίζουμε όμως τι έχει συμβεί έναν χρόνο τώρα. Το πρόβλημά μας είναι ότι αντιλαμβανόμαστε τα πεπραγμένα του τελευταίου χρόνου με τη μορφή μεμονωμένων εμπειριών. Πρέπει να βρούμε έναν τρόπο να μιλήσουμε γι' αυτά ως ένα σύνολο. Παρακάτω, θα προσπαθήσουμε να σας πούμε το πώς τα καταλάβαμε εμείς όλα αυτά που έγιναν έναν χρόνο τώρα. Πώς μας φάνηκε ότι έγιναν εφικτά και ταυτόχρονα ότι έμειναν ανεπαίσθητα. Ποιους νέους τρόπους ζωής προμηνύουν. Η αφήγησή μας δε θα περιέχει ιούς και υγεία. Αντίθετα θα έχει στο επίκεντρό της το κράτος και τις πολιτικές του. Για να το κάνουμε αυτό, πρέπει να προσπαθήσουμε να δούμε τα όσα μας συνέβησαν έναν χρόνο τώρα από τη σκοπιά του κράτους.

Και για να το κάνουμε αυτό θα κάνουμε μια μικρή παρένθεση.

Η ΑΚΤΙΝΩΤΗ ΔΙΑΤΑΞΗ: ΟΙ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΤΗΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ

Αυτό που βλέπετε κάτω αριστερά είναι το σχέδιο των αρχιτεκτόνων Κλεάνθη και Σάουμπερτ για την πόλη της Αθήνας, όπως κατατέθηκε το 1838, κατ' εντολήν του νεογέννητου ελληνικού κράτους.¹ Ο έρωτας για την ορθογώνια διάταξη των δρόμων είναι εμφανής. Επίσης εμφανής είναι η προσπάθεια ακτινωτής διάταξης των κεντρικών δρόμων προς ένα κεντρικό σημείο. Αμφότερα αποτυπώνουν τον καρτεσιανό «ορθολογισμό». Το ορθογώνιο δίνει την καλύτερη εποπτεία, ειδικά από τις γωνίες του. Η ακτινωτή διάταξη των δρόμων προς την κεντρική εξουσία (προς το παλάτι που δεσπόζει στο πάνω μέρος) καθιστά ευκολότερη την διακίνηση των κρατικών εντολών και της κρατικής βίας προς κάθε σημείο της «επικράτειας».

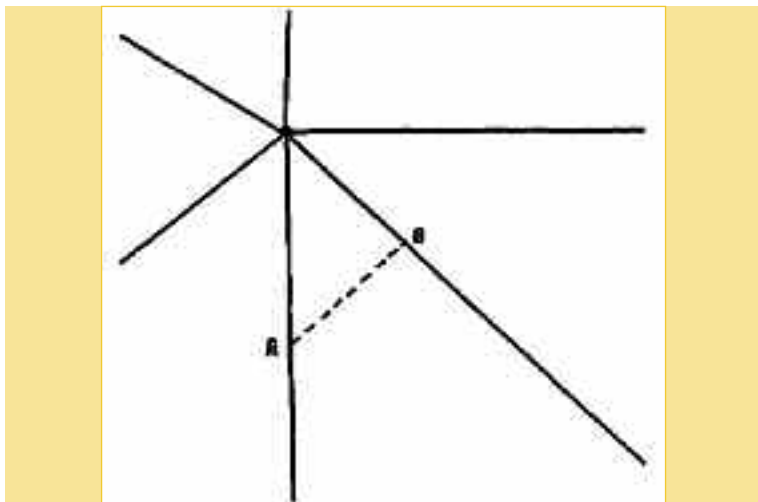
Εδώ το σχέδιο των Κλεάνθη και Σάουμπερτ έχει τοποθετηθεί πάνω από έναν χάρτη της Αθήνας ως είχε το 1960. Όπως βλέπουμε, η κοινωνική πραγματικότητα αντιστάθηκε στα γούστα των μηχανικών. Οι βασιλείς έκριναν ότι η θέση του παλατιού που πρότειναν οι «μηχανικοί», ήταν μια φρικτή γούβα· οπότε το μετακίνησαν σε ύψωμα – αυτό που σήμερα ξέρουμε ως «κτίριο της Βουλής» είναι το παλάτι που έφτιαξαν τελικά. Στη «γούβα» όπου οι μηχανικοί ήθελαν να τοποθετήσουν το παλάτι, φτιάχτηκε η Πλατεία Ομονοίας. Η μικρή και μεγαλύτερη ιδιοκτησία γύρω από την Ακρόπολη επίσης αντιστάθηκε, όπως και η εργατική τάξη – η «Πλάκα» είναι ο λαβύρινθος αυθαιρέτων που έχτισαν οι πρώτοι μετανάστες – οι νησιώτες οικοδόμοι που έχτισαν και την υπόλοιπη Αθήνα.

Από την άλλη, η προσπάθεια ακτινωτής διάταξης διατηρήθηκε: Η Πειραιώς, η Γ' Σεπτεμβρίου, η Πατησίων και η Σταδίου καταλήγουν στην Ομόνοια ακτι-

νωτά. Και οι μεν Πατησίων και Γ' Σεπτεμβρίου συναντούν τον βράχο της μεγάλης ιδιοκτησίας των παλιών «κτημάτων» των Πατησίων, και διακόπτονται άδοξα. Η Σταδίου όμως, ενώνει την πλατεία Ομονοίας με το παλάτι/Βουλή και συνεχίζει ως «λεωφόρος Συγγρού» μέχρι τη θάλασσα, σκίζοντας τα προσφυγικά αυθαίρετα της Καλλιθέας στα δύο, όπως από τη μεριά της και η Πειραιώς. Η Αθήνα είναι μια πόλη που έχει φτιαχτεί από την προσπάθεια της κεντρικής εξουσίας να ελέγξει, από την προσπάθεια των επιμέρους εξουσιών να αυτονομηθούν, από την προσπάθεια όλων να σιγάσουν την αρνητικότητα της εργατικής τάξης.

Στο τελικό αποτέλεσμα της «ανοικοδόμησης» το τετράγωνο έχει την τιμητική του. Χάρη στην τετραγωνική διάταξη, το βλέμμα της κεντρικής εξουσίας αποκτά πλεονέκτημα έναντι της τοπικής γνώσης, ή ακριβέστερα, δεν μειονεκτεί πλέον τόσο όσο πριν. Τέλος, για να μην ξεχνάμε ότι εδώ πρόκειται για την εξουσία του καπιταλιστικού κράτους, τα τετράγωνα μπορούν να μετρηθούν με περισσότερη ακρίβεια και λιγότερη εργασία, συνεπώς να αγοραστούν και να πουληθούν με μεγαλύτερη ευκολία. Τα τετράγωνα γης μετατρέπονται ευκολότερα σε εμπόρευμα.

Την τιμητική της έχει κι η ακτινωτή διάταξη. Τα πλεονεκτήματα της ακτινωτής διάταξης είναι λιγότερο αφηρημένα και κυρίως πολύ περισσότερο πολιτικά. Η ακτινωτή διάταξη της πόλης μπορεί να περιγραφεί με το παρακάτω σχήμα.

Εδώ ο κεντρικός κόμβος είναι το σημείο όπου ασκείται η κρατική εξουσία. Τα Α και Β είναι σημεία προς έλεγχο. Τα κράτη επιδιώκουν να οργανώνουν τις κοινωνίες με μια τέτοια ακτινωτή διάταξη. Το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτού του σχήματος είναι η πολεοδομία. Συγκεκριμένα: αν οι συγκοινωνίες έχουν διαταχθεί ακτινωτά, η μετακίνηση από το κέντρο προς τα Α και Β γίνεται μέσα από φαριδιές και καλοστρωμένες λεωφόρους, ικανές να υποστηρίξουν την ταχεία μετακίνηση του στρατού, τα περίπολα της αστυνομίας, τα караβάνια των φοροεισπρακτόρων, την επιστράτευση των κληρωτών, και πάει λέγοντας. Αντιθέτως, η απευθείας επικοινωνία μεταξύ των Α, Β,... στην οποία προφανώς το κράτος έχει αφιερώσει πολύ λιγότερες υποδομές, καθίσταται δυσχερέστερη. Οπότε το γνωστό σοκάκι με τις λακούβες που ευδοκίμει στις γειτονιές της Αθήνας, ή τα ακτινωτά δρομολόγια των αστικών συγκοινωνιών, διαθέτουν ένα κρυφό πολιτικό νόημα: τα προς έλεγχο σημεία Α, Β,... επικοινωνούν πολύ ευκολότερα με την κεντρική εξουσία από ό,τι μεταξύ τους.

Αυτή η ακτινωτή διάταξη φτιάχνει ολόκληρους τρόπους ζωής. Είναι χάρη σ' αυτήν την ακτινωτή διάταξη που είναι πολύ πιο εύκολο να πας απ' το Περιστέρι στα Εξάρχεια απ' ό,τι να πας απ' το Περιστέρι στους Αγ. Αναργύρους. Είναι χάρη σ' αυτήν την ακτινωτή διάταξη που είναι εφικτό να ζεις μια ολόκληρη ζωή πηγαίνοντας απ' τη γειτονιά σου στο κέντρο και πάλι πίσω. Είναι χάρη σ' αυτήν την ακτινωτή διάταξη που είχε γίνει εδώ και χρόνια εφικτό το φαινόμενο του να μαζεύεται όλη η νεολαία της πόλης στα Εξάρχεια.

Όπως το κράτος έχει φιλοδοξίες καθολικής εξουσίας, έτσι και αυτό το σχήμα δεν αφορά αποκλειστικά την πολεοδομία, αλλά κάθε πεδίο της κοινωνίας. Δεν είναι ένα σχήμα στον χώρο, είναι οι διαδρομές της κρατικής εξουσίας, η σχηματική απεικόνιση του κρατικού ελέγχου. Στη θέση του Α και του Β δεν πρέπει να σκεφτόμαστε μόνο σημεία στον χάρτη της πόλης, αλλά τα πάντα: την κυκλοφορία στην πόλη, την ανθρώπινη επικοινωνία, τη νομισματική κυκλοφορία, τις σχέσεις μέσα σε μια γειτονιά, σε μια δουλειά, μέσα σε ένα σχολείο, μέσα σε μία φυλακή ή ακόμα και μέσα σε μια συνέλευση. Το ίδιο σχήμα μπορεί να απεικονίσει ακόμα και το πανοπτικό του Bentham. Το κράτος επιδιώκει σε όλα αυτά τα πεδία να μπορεί να επιβλέπει και να επικοινωνεί το ίδιο με τα σημεία Α και Β και τα σημεία Α και Β να μη μπορούν να βγάλουν κιχ αναμεταξύ τους. Οι εντολές του κέντρου μεταδίδονται καμπάνα προς σημεία που την ίδια στιγμή δεν μπορούν να επικοινωνήσουν μεταξύ τους.

Οι αυτόνομες συνελεύσεις είναι τόποι όπου τα Α και Β του κόσμου τούτου επικοινωνούν πολύ καλύτερα μεταξύ τους από ό,τι επικοινωνούν με το κράτος. Έτσι είχαν τα πράγματα και τη μέρα του Μάρτη του 2020 που το πρώτο μήνυμα του Οργανισμού Πολιτικής Προστασίας κατέφτασε στις οθόνες μας: η αυτόνομη αντιφασιστική συνέλευση αυτονομη antifa ήταν μαζεμένη στον χώρο της. Συζητούσαμε, ως συνήθως. Και ξαφνικά, όλα τα κινητά «μας» άρχισαν να βαράνε ταυτόχρονα, εκπέμποντας τον γνωστό πλέον απόκοσμο ήχο, που ούτε είχαμε ξανακούσει ποτέ μας, ούτε γνωρίζαμε ότι είναι εφικτό να παραχθεί από τα ηχεία τους. Εκείνο το «μήνυμα» ήταν περισσότερο ηχητικό παρά γραπτό. Περισσότερο άρρητο παρά ρητό. Το κράτος είχε διακόψει κάθε επικοινωνία μεταξύ των Α και Β και είχε αφήσει ανέπαφες τις επικοινωνίες του καθενός με το κέντρο. Το κράτος μάς έλεγε ότι κάθε επικοινωνία μεταξύ των Α και Β ήταν πλέον περιττή, και εδώ που τα λέμε ανέφικτη. Πράγματι, η πρώτη αντίδραση πολλών από εμάς ήταν να ανασύρουν τα κινητά από τις τσέπες για να δουν «τι έγινε». Χρειάστηκε η παρέμβαση των ψυχραιμοτέρων για να ξαναμπούν τα κινητά στις τσέπες και να συνεχιστεί η συζήτηση αναμεταξύ μας. «Άσε, θα δούμε αργότερα τι θέλουν πάλι τα καθίκια».

Το ξέρουμε καλά: αν κάποιες δεκάδες από εμάς μπόρεσαν εκείνο το απόγευμα να αγνοήσουν την κρατική προσταγή χρησιμοποιώντας τις ήδη δουλεμένες αναμεταξύ τους σχέσεις, εκατοντάδες χιλιάδες από εμάς, την ίδια ακριβώς στιγμή, συμμορφώνονταν με την ακτινωτή πειθαρχία του κρατικού δικτύου κινητής τηλεφωνίας. Κοίταζαν, όλοι και όλες ταυτόχρονα, το ηλίθιο μήνυμα του Νίκου Χαρδαλιά. Και καταλάβαιναν, όλοι και όλες ταυτόχρονα, το πολύ πιο ζοφερό μήνυμα που εξέπεμπε το κράτος από μια σιωπηρή καιόμενη βάτο: Είμαι ο ον – είστε το τίποτα. Τα φαινόμενα (οι τάχα «διαφορετικές εταιρείες παροχής κινητής τηλεφωνίας», η «ελεύθερη αγορά των τηλεπικοινωνιών», η «ευκολία επικοινωνίας με τους φίλους μας», το κινητό τηλέφωνο ως «ατομική ιδιοκτησία») είχαν παραχωρήσει τη θέση τους στην πραγματικότητα: αυτό που είχαμε μάθει να καταλαβαίνουμε σαν «δίκτυο» είχε μετατραπεί σε κρατικό megάφωνο – γιατί αυτό ήταν εξαρχής.

Κλείνουμε την παρένθεση – πίσω στην καραντίνα.

Είναι νομίζουμε ωφέλιμο, η καραντίνα να γίνει αντιληπτή ως ένα τέτοιο τεχνολογικό εγχείρημα δημόσιας τάξης. Ως ανάδυση κι επιβολή αυτού του κρατικού ακτινωτού σύμπαντος ελέγχου. Ως βίαιοι τρόποι να κοπεί κάθε είδους επικοινωνία πέρα απ' την επικοινωνία με το κράτος.

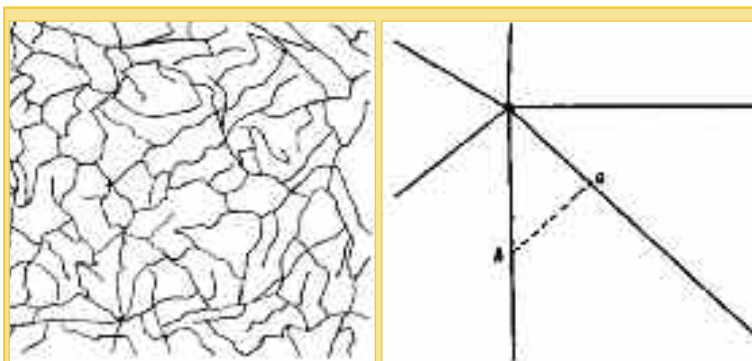
ΤΡΟΠΟΙ ΝΑ ΚΟΠΕΙ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΠΕΡΑ ΑΠ' ΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ

Ας πούμε, η απαγόρευση κυκλοφορίας αφαιρούσε καταστατικά από τους επιμέρους «πολίτες» κάθε δυνατότητα διαπροσωπικής επικοινωνίας και άφηνε ανοικτές μονάχα τις επικοινωνίες με το κράτος και τα κόμματα που το εκφράζουν, μέσω των κατ' οίκον «επικοινωνιακών δικτύων». Τα «επιδόματα», μαζί με το «κλείσιμο των καταστημάτων λιανικής πώλησης» καθιστούσαν τη νομισματική και εμπορευματική κυκλοφορία ακτινωτή: το χρήμα προερχόταν αποκλει-

στικά από το κράτος και γινόταν δεκτό μόνο στις τράπεζες και τα σούπερ μάρκετ για την αγορά εμπορευμάτων που είχαν επιλεχθεί από το κράτος ένα ένα. Οι μάσκες, αυτό το τεράστιο επίτευγμα, δυσκόλευαν κάθε διαπροσωπική επικοινωνία, ενώ ταυτόχρονα ενίσχυαν τις ηλεκτρονικές ή λεκτικές επικοινωνίες με το εκάστοτε κέντρο. Η «τηλεκπαίδευση», η «τηλεεργασία» και οι «τηλεσυνελεύσεις» μέσω «πλατφόρμας» απλά έδωσαν τις τελευταίες κλωτσιές στο πτώμα, και φυσικά υιοθετήθηκαν πρόθυμα από κάθε μεγάλη και μικρότερη εξουσία. Στο τέλος της διαδικασίας, οι μαθητές των σχολείων μιλούσαν πολύ λιγότερο μεταξύ τους και πολύ περισσότερο με τους καθηγητές τους. Οι εργάτες με τα αφεντικά τους. Η βάση των κομμάτων με την ηγεσία. Οι περαστικοί με τους μπάτσους. Ακόμη και όταν συνέβαιναν, οι συζητήσεις μεταξύ των υπηκόων αφορούσαν την ίδια την πειθαρχία, την κρατική αφήγηση του τι συμβαίνει, τη σύγχυση που σκορπούσε απλόχερα το ίδιο το εγχείρημα της πειθαρχίας. Στους χώρους εργασίας κυριάρχησε η μούγκα, η καχυποψία και η παράνοια. Τα θέματα συζήτησης μονοπωλήθηκαν απ' τη μάσκα και το ποιος τη φοράει, το εμβόλιο και ποιος το έκανε, το τεστ και το αποτέλεσμα του.

Ή πάρτε για παράδειγμα την επέμβαση των μπάτσων στις πλατείες. Όσοι επιμέναμε να πιάνουμε δημόσιο χώρο, ήρθαμε αντιμέτωποι με μια μορφή καλοδουλεμένης παράστασης. Οι μπάτσοι φορούσαν προσεκτικά ραμμένα κουστούμια: τα αλεξισφαιρα, τα λευκά κράνη ώστε να φαίνονται τη νύχτα, οι full face κουκούλες που ενισχύθηκαν από τη μασκοφορία, τα μπλε φωτάκια που σου βγάζουν το μάτι. Οι μπάτσοι είχαν επιλεχθεί με γνώμονα τη σωματική τους διάπλαση και γίνονταν διπλάσιοι προσθέτοντας μεταμφιέσεις και λαμπάκια μέχρι να μετατραπούν σε δίτροχη ντίσκο διακοσίων κιλών. Γιατί ο στόχος τους δεν ήταν να περνούν απαραίτητοι. Αντιθέτως, ο στόχος ήταν, μόλις εμφανιστούν, να μη βλέπει κανείς τίποτα άλλο και κυρίως να μη βλέπει κανείς τους διπλανούς του. Η θεατρική εμφάνιση των μπάτσων στην πλατεία μετέτρεπε το πλήθος σε παρέες και τις παρέες σε άτομα που δικαιούνταν να επικοινωνήσουν μόνο με τους μπάτσους - ή να τρέξουν να σωθούν, ο καθένας μόνος του. Η παράσταση ήταν βίαιη και αποτελεσματική, όπως φαίνεται από το συνηθισμένο της αποτέλεσμα: τέσσερις μεταμφιεσμένοι άνθρωποι μπορούσαν να επιβληθούν επί δεκάδων και εκατοντάδων.

Διαλέξτε λεζάντα:

Πλατεία πριν την έλευση των μπάτσων – Πλατεία μετά την έλευση των μπάτσων.

Συνέλευση αντιεξουσιαστών πριν το zoom – Συνέλευση αντιεξουσιαστών μετά το zoom.

Αυλή του σχολείου πριν τη μάσκα – Αυλή του σχολείου μετά τη μάσκα.

Γειτονιά πριν την καραντίνα – γειτονιά μετά την καραντίνα.

Νομισματική κυκλοφορία πριν την καραντίνα – Νομισματική κυκλοφορία μετά την καραντίνα.

Χώρος εργασίας χωρίς «υγειονομικά» μέτρα – Χώρος εργασίας με «υγειονομικά» μέτρα

Εργασία – Τηλεεργασία

Ό,τι έγινε στις ζωές μας τον τελευταίο ένα χρόνο μπορεί να ιδωθεί κάτω απ' αυτό το πρίσμα. Προφανώς όλα αυτά δουλεύονταν χρόνια, αλλά μες στην καραντίνα εντάθηκαν συστηματικά. Τόσο που κόπηκε σχεδόν ολοκληρωτικά οποιαδήποτε μορφή επικοινωνίας πέρα απ' την επικοινωνία με το κράτος. Ακόμα και το ίδιο το κράτος μετατράπηκε σε ένα μονολιθικό μηχανισμό όπου όλα τα κόμματα έγιναν ένας χυλός που έλεγε τα ίδια και υπερθεμάτιζε ως προς το ποιος ζητάει περισσότερη πειθαρχία. Οι διαχωριστικές γραμμές αριστερά-δεξιάς θόλωσαν ακόμα περισσότερο.

Η πολιτική ως πεδίο αντιπαράθεσης εξαφανίστηκε και αναδείχτηκε το κράτος. Αυτό εκφράστηκε και από την ακόμα μεγαλύτερη ανάδειξη της «αυθεντίας των ειδικών». Η φωνή του κράτους δεν εκφραζόταν πλέον από «πολιτικούς», αλλά από «τεχνοκράτες» πάσης φύσεως. Πάρτε για παράδειγμα αυτή τη φωτογραφία.

Εδώ ο πρωθυπουργός παρουσιάζει το «Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας». Είναι ο μόνος εκλεγμένος στο πάνελ. Όλοι οι υπόλοιποι είναι αυτό που αποκαλείται «τεχνοκράτες» και έχουν κυβερνητικούς ρόλους δίχως καν να έχουν πάρει ψήφο.

Αλλά το βασικότερο, κόπηκε κάθε δυνατότητα εξήγησης του κόσμου, κάθε σχέση αίτιου-αιτιατού των όσων συνέβαιναν. Έτσι, όλες οι υπόλοιπες αλλαγές στον τρόπο ζωής που έγιναν τον τελευταίο χρόνο δε βρήκαν κανένα εμπόδιο. Και ήταν όλες τους αλλαγές στρατιωτικοποίησης της καθημερινής ζωής.

ΜΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

Η κοινωνία μας μοιάζει και λειτουργεί όλο και περισσότερο σαν στρατόπεδο.

Πρώτη και καλύτερη αλλαγή η συνήθεια στις ουρές. Ουρές για να μπεις στο σούπερ μάρκετ. Ουρές για να μπεις σε οποιοδήποτε κατάστημα. Ουρές για να μπεις στο σχολείο. Ουρές γενικώς.

Οι ουρές ανέκαθεν χαρακτήριζαν την εμπειρία της επαφής με τις «δημόσιες υπηρεσίες», δηλαδή της επαφής του ατόμου με το κράτος. Η ουρά σε μετατρέ-

πει σε άτομο, κόβει κάθε επικοινωνία με τους γύρω σου. Η ουρά σε πειθαρχεί, σε βάζει σε τάξη, όπως στο στρατό. Η ουρά σε εκθέτει στη μικροεξουσία εκείνου που κανονίζει πότε θα προχωρήσεις, πότε θα μπεις και ποιες είναι οι προϋποθέσεις για να μπεις. Οι ουρές ομογενοποιούν το πλήθος, το μετατρέπουν σε απρόσωπο νούμερο. Μ' αυτή την έννοια, οι ουρές στα σούπερ μάρκετ θα έπρεπε περισσότερο να ιδωθούν σαν ουρές συσσιτίων. Σαν εκπαίδευση σ' αυτή τη νέα σχέση του ατόμου με το κράτος.

Δεύτερο: οι «προϋποθέσεις» για να κάνεις το στιδήςποτε αυξάνονται συνεχώς. Όλο το προηγούμενο διάστημα φτιάχνονταν καινούργια χαρδαλόχαρτα που έπρεπε να συμπληρώνεις για να κάνεις το στιδήςποτε. Για να βγεις έξω έπρεπε να συμπληρώσεις μια τέτοια μαλακία. Για να πας για ψώνια έπρεπε να συμπληρώσεις μια άλλη μαλακία. Για να μπεις στο σούπερ-μάρκετ πρέπει ακόμα να πάρεις ένα καρτελάκι που γράφει ποιος πελάτης είσαι. Για να πας για δουλειά ή στο σχολείο πρέπει να συμπληρώσεις ένα άλλο χαρτί που βεβαιώνει ότι έβαλες ένα ματσούκι στη μύτη σου και βγήκε αρνητικό. Άλλο χαρτάκι θα βεβαιώνει ότι έχεις εμβολιαστεί και αν δεν το έχεις, θα έχεις άλλες απαγορεύσεις. Πιστοποιητικά, εσωτερικά διαβατήρια, βεβαιώσεις και χαρτάκια δημιουργούν ένα σύμπαν διαχωρισμών. Ένα καθεστώς άπαρτχάιντ.

Ειδικά οι χώροι εργασίας έχουν μετατραπεί σε μικρά στρατόπεδα μέσα στην πόλη, όπου οι εντολές πέφτουν από παντού: από το κράτος, από τ' αφεντικό, από τους συναδέλφους κι απ' τους πελάτες. Αλλά το πράγμα δε σταματά στον χώρο εργασίας. Διεξήχθη και μια τεράστια διαδικασία στρατιωτικοποίησης των χώρων αναπαραγωγής της εργατικής τάξης. Μας επέτρεπαν να βγαίνουμε απ' το σπίτι μονάχα όταν δουλεύαμε. Η ίδια η βραδινή απαγόρευση κυκλοφορίας 9 με 5, πέρα απ' το ότι ταυτιζόταν σημειολογικά με τις ώρες του πρωινού οχτώ-ώρου, έσπαγε τα άλλα δύο οχτώωρα της μέρας στη μέση, απαγορεύοντας ουσιαστικά οποιοδήποτε είδους δραστηριότητα «αναψυχής» μετά τη δουλειά. Η «διασκέδαση», βασικό κομμάτι της αναπαραγωγής της εργατικής δύναμης, κυριολεκτικά απαγορεύτηκε. Τώρα πια όλες οι μορφές διασκέδασης έχουν ονομαστεί «κορωνοπάρτι» και οι συμμετέχοντες σ' αυτές αντιμετωπίζονται λες και είναι εχθροί της ανθρωπότητας.

Το μόνο που επιτρεπόταν να κάνεις ήταν να δουλεύεις. Πειθαρχημένα. Όπως το είπε κι ο πρωθυπουργός μας: «Όσο προφύλασσόμαστε, τόσο να εργαζόμαστε. Και όσο πειθαρχούμε, τόσο να κυκλοφορούμε». Αυτός είναι κι ο στόχος: Η εργασία συναρτάται με την πειθαρχία. Η παραγωγικότητα με την υπακοή στους κανόνες. Δεν πρόκειται για παιχνίδια μιας εξουσίας για την εξουσία, δεν πρόκειται για πειθαρχήσεις απλά λόγω κακίας. Μια νέα εθνική ενότητα αναδύεται. Μια εθνική ενότητα, στην οποία επικοινωνία θα υπάρχει μόνο με το κράτος. Όπως εκπαιδευόμαστε εμείς σ' αυτήν, εκπαιδεύονται και οι ρουφιάνοι που τη στελεχώνουν. Τίποτα οργανωμένο δεν επιτρέπεται να υπάρχει έξω απ' το κράτος. Ή για να το πούμε με τα λόγια ενός άλλου «ειδικού» επί του θέματος, του Μπ. Μουσολίνι, «Τα πάντα εντός του κράτους, τίποτα εκτός του κράτους, τίποτα εναντίον του κράτους».²

Μια άλλη κοινωνία και μια νέα εθνική ενότητα κατάλληλη για τους καιρούς της καπιταλιστικής κρίσης. Και αυτή η αλλαγή δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα. Συνεχίζεται με αμείωτους ρυθμούς. Όσο κι αν ακούμε από παντού ότι «τα μέτρα χαλαρώνουν», στην πραγματικότητα τα μέτρα συνεχίζουν να υπάρχουν και αυξάνονται κιόλας. Και είναι όλα τους μέτρα προς αυτή την κατεύθυνση: από τη μία την αντιμετώπιση της καπιταλιστικής κρίσης, από την άλλη το φτιάξιμο αυτής της άλλης κοινωνίας με τους νέους τρόπους ζωής.

Το κράτος μάς αμόλησε έξω το τελευταίο δίμηνο, με την ελπίδα ότι θα έρθουν οι τουρίστες. Στην πραγματικότητα ξέρι πολύ καλά ότι οι τουρίστες δε θα έρθουν στο βαθμό που τους περιμένει και ότι τα προβλήματά του δεν πρόκειται να λυθούν. Οι ίδιοι οι αναλυτές των αφεντικών λένε φωναχτά ότι ο τουρισμός «θα ανέβει 50% σε σχέση με πέρυσι» και μετά ψιθυριστά προσθέτουν ότι «θα φτάσει το 40% του 2019» και μάλιστα μόνο αν όλα πάνε κατ' ευχήν και εκπληρωθούν καμιά δεκαριά προϋποθέσεις.³ Στην πραγματικότητα, ούτε καν αυτό δε γνωρίζουν. Η Κίνα φέτος δε θα στείλει τουρίστα ούτε ζωγραφιστό και το ίδιο σκέφτεται και για του χρόνου. Η Γερμανία κι η Βρετανία ουσιαστικά αναβάλλουν την απελευθέρωση της τουριστικής σεζόν τουλάχιστον μέχρι τον Ιούνιο και βλέπουμε.

Κορωνοπάρτι στη Δάφνη με 150 άτομα -Με rap μουσική και καπνογόνα σε πλατεία [βίντεο]

Οι εγκληματίες που πιάνουν πλατείες: κορωνοπάρτι ονομάστηκαν από τα μίντια και τα open mics του antifa south με τους φίλους του στην πλ. Δημαρχείου στη Δάφνη.

Οπότε με τη λήξη της καλοκαιρινής σεζόν, το ελληνικό κράτος θα βρεθεί και πάλι σε δύσκολη θέση. Θα κληθεί και πάλι να αντιμετωπίσει τα πραγματικά του ζητήματα: το χρέος, τις εισαγωγές και τις εξαγωγές, την επιβίωση των αφεντικών του, την πειθαρχήση τη δική μας. Για την έκβαση των προβλημάτων του δεν μπορεί να είναι σίγουρο. Τ' αφεντικά μας δεν ελέγχουν τη μοίρα τους, ελέγχουν μόνο τα τομάρια μας. Το μόνο για το οποίο μπορεί να είναι σίγουρα, είναι η βία που θα μας ασκήσουν. Και θα χρησιμοποιήσουν ξανά όλα τα κεκτημένα που έχουν αποκτήσει έναν χρόνο τώρα.

Είναι γι' αυτό που θα έρθει και το τέταρτο ή πέμπτο κύμα του ιού (έχουμε χάσει λίγο το μέτρημα). Είναι γι' αυτό που τα χαρτάκια του Χαρδαλιά ακόμα κι αν καταργηθούν θα αντικατασταθούν απ' τα πιστοποιητικά εμβολιασμού κι απ' τις βεβαιώσεις των self test. Είναι γι' αυτό που όλη η εργατική τάξη είναι υποχρεωμένη στα πλαίσια της χαλάρωσης να ενημερώνει το κράτος για την υγεία της. Είναι γι' αυτό που η απαγόρευση κυκλοφορίας μία σφίγγει και μία ξεσφίγγει, αλλά ποτέ δεν καταργείται. Είναι γι' αυτό που τ' αφεντικά προπονούνται και με διάφορες άλλες κρίσεις, από καιρικές και φυσικές καταστροφές, μέχρι τρομοκρατικές επιθέσεις. Γιατί τα εργαλεία που χρησιμοποίησαν έναν χρόνο τώρα στην πλάτη μας είναι ανεξάρτητα απ' τον ιό και θα ξαναχρησιμοποιηθούν, έχει δεν έχει ιό. Πλέον τ' αφεντικά μας έχουν τη δυνατότητα να εφαρμόσουν το ίδιο ακριβώς φιλόδοξο σχέδιο με πρόσημα κινέζικους πυραύλους που περνούν πάνω απ' την Κρήτη, μια επιδρομή ακρίδων, έναν μετεωρίτη ή ακόμα και τίποτα απολύτως. Πλέον τ' αφεντικά μας ξέρουν ότι ένα μεγάλο κομμάτι της κοινωνίας είναι πανέτοιμο να δεχτεί να κάτσει ένα χρόνο μέσα και όταν του πει το κράτος, να βγει και να παριστάνει ότι δεν πέρασε ούτε μια μέρα.

Βέβαια, όπως συμβαίνει συνήθως με τα φιλόδοξα κρατικά σχέδια, μπορεί να επιδιώκουν να είναι καθολικά, αλλά ποτέ δεν είναι τελείως. Πάντα εμφανίζονται μικρές ρωγμές, δειλές αρνήσεις, μοριακές απειθαρχίες, ενστικτώδεις ανυπακοές. Πού και πού, ακόμα και οργανωμένες κινήσεις ενάντια στο φόβο. Μ' όλα αυτά θα ασχοληθούμε παρακάτω.

1. Οι δύο χάρτες της Αθήνας παρατίθενται στο Κωνσταντίνος Μπίρης, *Αι Αθήναι: Από του 19ου εις τον 20ον Αιώνα*, Μέλισσα, 2005 (11966), σσ. 28-29.

2. Αναφέρεται στο Joshua Arthurs, Michael Ebner & Kate Ferris (eds.), *The Politics of Everyday Life in Fascist Italy*, Palgrave, 2017, σ. 1

3. Η. Μπέλλος, «Δυναμική ανάκαμψη του τουρισμού από τον Ιούλιο», *Καθημερινή*, 29/03/2021.